

Сагановський Руслан Миронович

Недержавні актори в системі публічної дипломатії США

УДК 327.8

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2026-2.28>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Сагановський Руслан Миронович
аспірант кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби Львівського національного університету імені Івана Франка
вул. Січових Стрільців, 19, Львів, Україна
ORCID: 0009-0004-6389-4731

У цій статті розглядається мережевий характер публічної дипломатії США шляхом аналізу того, як недержавні суб'єкти сприяють проектуванню, посередництву та протистоянню щодо американського глобального впливу. Замість того, щоб розглядати публічну дипломатію як державоцентричний інструмент комунікації, що здійснюється виключно Державним департаментом США, стаття концептуалізує її як багаторівневу систему, в якій урядові інституції, організації громадянського суспільства, університети, медіа-актори, благодійні фонди, корпорації, культурні інституції та цифрові платформи спільно формують наративи, відносини та репутаційні результати. Методологічно стаття використовує якісний інтерпретативний аналіз, структуроване порівняння категорій акторів та цілеспрямоване дослідження конкретних випадків. Матеріал для вивчення включає архітектуру освітнього та культурного обміну, ініціативи музичної дипломатії, системи цифрової взаємодії та державно-приватні партнерства у сфері стратегічної комунікації. Результати дослідження вказують на те, що недержавні актори не є просто виконавцями політики США; вони виконують конститутивні функції, створюючи легітимність, перекладаючи цінності в різних контекстах та розширюючи охоплення на соціальній сфері, недоступній для офіційної дипломатії. У статті стверджується, що вплив США дедалі частіше формується у гібридних утвореннях «держава-суспільство», де результати впливу залежать не стільки від передачі повідомлень, скільки від стійкої вкоріненості у відносинах. Для наукових досліджень це означає необхідність відходу від лінійних моделей «відправник-одержувач» на користь системних та мережево-аналітичних підходів. Для політики це означає, що ефективність вимагає координаційних здібностей, етичної узгодженості та плюралістичних партнерств, а не комунікації за принципом «командування та контролю». Ці висновки є особливо актуальними для середніх і малих держав, зокрема України, які прагнуть зрозуміти сучасну політику впливу в умовах цифрового мережевого міжнародного порядку.
Ключові слова: США, публічна дипломатія, мережева дипломатія; «м'яка сила», дипломатія, транснаціональні суб'єкти, цифрова дипломатія, глобальний вплив.

Вступ. Публічна дипломатія традиційно описується як функція зовнішньої комунікації держав: уряди прагнуть інформувати, впливати та залучати іноземну громадськість у спосіб, що сприяє просуванню національних інтересів. У цій традиційній перспективі міністерства закордонних справ та дипломатичні місії залишаються головними інституційними акторами, тоді як участь недержавних суб'єктів розглядається як другорядна або допоміжна. Проте сучасне міжнародне середовище дедалі частіше ставить під сумнів такі припущення. Інтенсифікація глобалізації, цифрова взаємопов'язаність, транснаціональна адвокація, платформовані медіа-екосистеми та поширення можливостей символічного виробництва перетворили сам вплив із переважно керованого державою процесу на розподілену соціальну практику [4, 21].

Сполучені Штати є особливо показовим прикладом для переоцінки публічної дипломатії крізь призму мережевого підходу. Історично вплив США ґрунтувався не лише на офіційних повідомленнях, а й на широкому колу суспільних суб'єктів: університетах, благодійних організаціях, НУО, медіа-індустрії, технологічних компаніях, митцях та транснаціональних професійних спільнотах. Під час холодної війни такі інституції, як Інформаційне агентство США, програми обміну та культурні ініці-

ативи, культивували довгострокові міжособистісні стосунки, що виходили за межі офіційної дипломатії [2, 7]. У післявоєнний період та в цифрову еру ці моделі стали складнішими, оскільки недержавні суб'єкти здобули більшу автономію та інфраструктурну потужність, часто формуючи порядок денний незалежно від намірів уряду [14, 25].

Тут висувається теза, що публічну дипломатію США найкраще розглядати як мережеву систему, а не як ієрархічний інструмент політики. Недержавні суб'єкти не просто «підтримують» державну політику; вони спільно формують вплив, створюючи репутаційні активи, забезпечуючи доступ до мереж контактів та адаптуючи нормативні рамки до різних культурних і політичних контекстів. Така системна архітектура розширює сферу впливу та підвищує адаптивність, але водночас породжує напруження, пов'язані з підзвітністю, стратегічною узгодженістю та легітимністю.

Ця стаття призначена для наукових досліджень у галузі міжнародних відносин та політології й актуальна для української наукової та політичної аудиторії. Для держав, які стикаються з умовами асиметричної інформації та геополітичною конкуренцією високої інтенсивності, розуміння того, як великі держави організують свій вплив через мережі «держава-суспільство», має важливе аналітичне

та практичне значення. Зокрема, власний досвід України у сфері стратегічних комунікацій в умовах війни підкреслює важливість децентралізованих констеляцій акторів, діаспорних мереж та цифрової мобілізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Ранні наукові дослідження в галузі публічної дипломатії зосереджувалися на комунікації, що здійснювалася за ініціативою держави, і часто стосувалися інформаційних кампаній та управління іміджем. Згодом цей підхід еволюціонував у бік більш орієнтованих на взаємовідносини та мережевих підходів. Такі вчені, як Калл [6], підкреслили перехід від одностороннього обміну повідомленнями до багатовимірної взаємодії, що включає слухання, культурний обмін та діалог. Грегори та Захарна [11, 29] розвинули цю перспективу, наголосивши на довірі, авторитеті та структурній ролі комунікаційних мереж, розглядаючи публічну дипломатію як динамічну систему, що формується взаємодією між численними акторами.

Концепція м'якої сили, запроваджена Найєм [18], залишається центральною для розуміння впливу через привабливість, а не примус. Однак пізніші дослідження поставили під сумнів ідею, що м'яка сила є єдиним національним ресурсом, контрольованим урядами. Натомість її дедалі частіше розглядають як соціально сформовану та розподілену між різними недержавними акторами. У контексті США м'яка сила виходить з університетів, культурних галузей, інноваційних мереж та цифрових платформ – багато з яких діють незалежно від держави і черпають легітимність саме з цієї автономії.

Поява теорії мережевого суспільства та аналізу транснаціональних акторів ще більше підкріплює цю зміну. Кагельс [4] розглядає владу як здатність формувати та об'єднувати мережі, тоді як такі вчені, як Кек, Сіккінк і Слотер [15, 26], показують, як НУО, фахівці та активісти впливають на глобальні процеси поза межами державного контролю. У контексті публічної дипломатії це означає, що уряди діють у складних, взаємозалежних системах, де ефективність залежить від координації діяльності різноманітних акторів, а не від їхнього безпосереднього керування.

Нарешті, дослідження цифрової дипломатії підкреслюють, як онлайн-платформи трансформували комунікаційні середовища. Платформи формують видимість, швидкість та нарративний контекст, водночас створюючи такі виклики, як дезінформація та алгоритмічна упередженість. Незважаючи на широкі дослідження, прогалини залишаються – зокрема, відсутність аналізу на рівні системи, обмеженість порівняльних досліджень недержавних акторів та постійний надмірний акцент на державних органах. Усунення цих прогалин вимагає інтеграції теорій м'якої сили,

мереж та цифрової комунікації в більш комплексну аналітичну структуру.

Мета та завдання. У цій статті розглядається таке основне дослідницьке питання: яким чином недержавні суб'єкти сприяють реалізації публічної дипломатії США та формуванню глобального впливу Америки в умовах мережевого міжнародного порядку? Аналіз побудовано на основі низки пов'язаних з ним підпитань: (1) Які особливі функції виконують різні категорії недержавних суб'єктів? (2) Яким чином ці суб'єкти доповнюють, замінюють або обмежують офіційну дипломатію, яку проводить Державний департамент США? (3) Як цифрові інфраструктури та транснаціональні мережі змінюють управління та ефективність систем публічної дипломатії?

Методи дослідження. У цій статті використовується якісна інтерпретативна методологія, що поєднує концептуальний синтез, структурований порівняльний аналіз категорій акторів та цілеспрямоване відстеження процесів на основі конкретних прикладів, щоб пояснити, як недержавні актори впливають на результати публічної дипломатії США. Замість того, щоб перевіряти одну причинно-наслідкову змінну, дослідження базується на підході «найскладнішої системи», відображаючи взаємозв'язки та функціональну взаємодоповненість у мережевій екосистемі. Одиницею аналізу визначено кластери акторів-ролей, а не окремі організації, що дозволяє отримати більш системне розуміння впливу. У дослідженні розглядаються сім ключових категорій, університети, НУО, міжнародні фонди, медіаорганізації, культурні інституції, приватні компанії та цифрові платформи, обрані через їхню постійну присутність як у науці, так і на практиці, а також через те, що вони охоплюють освітні, нормативні, комунікативні, економічні та інфраструктурні виміри публічної дипломатії.

Результати. Щоб зрозуміти сучасну публічну дипломатію США, необхідно врахувати історичний контекст. На початку холодної війни стратегія впливу США поєднувала офіційну інформаційну політику з інфраструктурою освітніх, культурних та наукових обмінів. Хоча центральну роль відігравали державні інституції, особливо Агентство США з міжнародних інформації (USIA), ефективність інформаційно-просвітницької діяльності значною мірою залежала від університетів, приватних культурних організацій та незалежних медіа-партнерів, які могли донести інформацію до іноземної аудиторії з більшою соціальною легітимністю, ніж відверта урядова пропаганда [2]. У цей період логіка мереж існувала в зародковому вигляді: державні агентства організували та фінансували діяльність, але саме недержавні актори часто забезпечували суттєву взаємодію.

Після закінчення холодної війни глобалізація та лібералізація ринку розширили транснаціональні

канали впливу. Глобалізація приватного сектору, зростання НУО та розширення міжнародної вищої освіти змістили систему від комунікації, що підтримувалася державою, до поліцентричної взаємодії. Ера стратегічних комунікацій після 11 вересня реполітизувала публічну дипломатію та породила нові напруження між повідомленнями, зосередженими на безпеці, та взаємодією, зосередженою на відносинах [12]. Спроби рецентралізувати контроль над нарративами часто стикалися з обмеженнями щодо довіри, особливо там, де політичні дії та нормативні твердження розходилися.

Ера соціальних медіа прискорила цю динаміку. Американські дипломати отримали нові інструменти для взаємодії в режимі реального часу, але водночас втратили монополію на формування порядку денного на ринках уваги, сформованих логікою платформ та транснаціональними контрнарративами [16]. Фактично, операційне середовище перейшло від інституційного мовлення до суперечливого управління мережами. Ця історична траєкторія пояснює, чому недержавні актори зараз є структурно незамінними, а не факультативними доповненнями.

Офіційна публічна дипломатія США залишається інституційно закріпленою за Державним департаментом, зокрема через заступника держсекретаря з питань публічної дипломатії та громадських справ, освітні та культурні бюро, міжнародні інформаційні програми та роботу з громадськістю на рівні посольств. Проте на практиці Державний департамент дедалі частіше виконує роль координатора, а не здійснює прямий контроль. Це нагадує те, що вчені, які досліджують міжнародне управління, описують як «координацію посередниками», коли державні органи мобілізують автономних суб'єктів для досягнення спільних політичних цілей без ієрархічного командування [1].

У випадку США координація впливає як із необхідності, так і зі стратегії. З необхідності, тому що іноземна громадськість часто не довіряє офіційним державним повідомленням, особливо в умовах геополітичної поляризації. Зі стратегії, тому що недержавні суб'єкти володіють унікальними перевагами: авторитетом, креативністю, вкоріненістю на місцевому рівні та технічними можливостями, які урядові інституції не можуть відтворити у великих масштабах. Головний аналітичний висновок полягає в тому, що результати впливу залежать від якості мережі: щільності зв'язків, посередницьких позицій, довірчих відносин та адаптивних циклів зворотного зв'язку.

На практиці ця роль координації проявляється в моделях партнерства посольств, грантових програмах, платформах обміну та тематичних ініціативах, де дипломатичні місії виступають як організатори зустрічей між місцевим громадянським суспільством, суб'єктами приватного сектору

та транснаціональними посередниками програм. Посольства часто забезпечують політичне прикриття, легітимність для проведення зустрічей та цільові ресурси, тоді як реалізація делегується партнерам із глибокою соціальною інтегрованістю. Така схема підвищує гнучкість, але вимагає розвинутих здібностей з управління партнерами, включаючи прозорі критерії відбору та довгостроковий моніторинг.

Така модель також переосмислює поняття дипломатичного професіоналізму. Окрім навичок ведення переговорів та представництва, сучасні дипломати повинні володіти навичками аналізу мереж, координації діяльності різних зацікавлених сторін, цифровою грамотністю та здатністю оцінювати ефективність складних заходів. Таким чином, публічна дипломатія зливається з компетенціями в галузі управління, які традиційно асоціюються зі співпрацею в галузі розвитку та розробкою державної політики.

Університети є одними з найміцніших стовпів глобального впливу США. Їхній внесок виходить за межі навчання чи репутації: вони формують транснаціональні епістемічні спільноти та шляхи соціалізації еліти, що визначають довгострокові політичні та професійні орієнтації [19].

Освітні обміни, такі як програма «Фулбрайт», зв'язки в рамках Міжнародної програми лідерства для іноземних гостей, а також ширші системи академічної мобільності, створюють зони постійного контакту, що базуються на високому рівні довіри, між учасниками зі США та інших країн. Механізм тут полягає у накопиченні взаємовідносин: участь у короткострокових програмах може мати обмежений безпосередній вплив на політику, але постійні взаємодії формують щільні міжособистісні мережі, які можуть зберігатися протягом десятиліть [27].

Університети доповнюють дипломатичну діяльність Державного департаменту трьома способами. По-перше, вони деполітизують взаємодію, вбудовуючи її в наукові та професійні норми. По-друге, вони надають експертні знання з конкретних питань та створюють політичні спільноти, які можуть підтримувати діалоги «Track 1.5» та «Track 2». По-третє, вони створюють розподілені мережі випускників, які функціонують як неформальний дипломатичний капітал. Однак у цій сфері також існують певні суперечності. Сприйняття візових обмежень, політизація дискусій у навчальних закладах та нерівний доступ залежно від регіону можуть знизити рівень інклюзивності та підірвати нормативні заклики до відкритості. Крім того, конкуренція з боку інших глобальних освітніх центрів ставить під сумнів відносну центральну роль вищої освіти США в архітектурі «м'якої сили».

Поза межами офіційних обмінів сферу освітньої дипломатії розширили системи цифрового навчання, спільні дослідницькі консорціуми та про-

фесійні мережі мікросертифікатів. Масові відкриті онлайн-курси, транснаціональні партнерства лабораторій та платформи наукової співпраці створюють низькопорогові точки входу для тривалої взаємодії, пов'язаної зі США. Хоча ці розподілені мережі менш помітні, ніж флагманські програми обміну, вони можуть мати більше сукупне охоплення. Вони також урізноманітнюють профілі учасників, виходячи за межі традиційних елітних груп, що потенційно розширює соціальну легітимність.

Неурядові організації виступають у ролі важливих посередників у конкретних сферах дипломатії, таких як права людини, реформа державного управління, дипломатія у сфері охорони здоров'я, гуманітарна допомога та медіаграмотність. Спираючись на логіку адвокаційних мереж [15], НУО перетворюють загальні нормативні наративи США на оперативні програми, що реалізуються разом із місцевими партнерами.

Їхньою порівняльною перевагою є авторитет, який ґрунтується на спеціалізації місії та доступі до низових верств суспільства. У ситуаціях, коли відкрита присутність уряду США є політично чутливою, ініціативи під керівництвом НУО можуть підтримувати соціальну залученість, не викликаючи негайного опору, пов'язаного з суверенітетом. Ця «легітимність на відстані руки» («arm's length legitimacy») може посилити вплив політики, особливо в ініціативах щодо соціальної стійкості та розширення громадянських прав і можливостей. Водночас залучення НУО може викликати суперечки. Уряди країн можуть трактувати діяльність громадянського суспільства, що фінансується ззовні, як політичне втручання, тоді як місцеві зацікавлені сторони можуть ставити під сумнів репрезентативність або залежність від донорів. Для американської дипломатії це створює подвійну необхідність: підтримувати плюралізм громадянського суспільства, уникаючи при цьому враження про його інструменталізацію. Приклади з програм сприяння демократії та громадянської освіти показують, що партнерства, розроблені спільно з місцевими організаціями, як правило, є більш стійкими, ніж шаблони, розроблені ззовні. Це свідчить про те, що мережева дипломатія вимагає не лише передачі ресурсів, а й адаптивного спільного управління.

Важливо зазначити, що екосистеми НУО є внутрішньо різноманітними. Міжнародні НУО, асоціації, очолювані діаспорою, релігійні організації та місцеві громадські групи суттєво відрізняються за рівнем легітимності та оперативними можливостями. Американські дипломатичні суб'єкти, які розглядають громадянське суспільство як однорідну категорію, ризикують налагоджувати партнерські відносини з дуже помітними, але соціально нерепрезентативними суб'єктами. Більш ефективна практика вимагає диверсифікації портфеля та контекстуального аналізу партнерів, що включає периферійні громад-

ські осередки, а не лише столичних еліт-активістів.

Міжнародні фонди, що базуються у США (наприклад, Фонд Форда, Фонд Рокфеллера, Фонд Карнегі та інші великі благодійні організації), вже давно впливають на глобальне виробництво знань, програми розвитку та розбудову інституційної спроможності. Благодійна дипломатія часто діє через гранти, стипендії, здатність до об'єднання та визначення порядку денного у сферах досліджень, що мають значення для політики. Фонди доповнюють офіційну дипломатію, інвестуючи в довгострокову соціальну інфраструктуру, яку уряди, обмежені виборчими та бюджетними циклами, можуть нехтувати. Вони можуть сприяти формуванню політичних спільнот, підтримувати незалежні дослідницькі інститути та створювати транснаціональні канали підготовки лідерів. Історично фонди відігравали значну роль у сферах освіти, охорони здоров'я, реформування державного управління та систем культурного обміну [23].

З точки зору мережевої взаємодії фонди виконують роль посередників, що з'єднують місцеве громадянське суспільство, міжнародні організації, університети та політичну еліту. Їхня здатність до об'єднання може зменшити трансакційні витрати та створити стратегічну узгодженість між акторами, які в іншому випадку були б розрізненими.

До ризиків належать асиметрія програмних пріоритетів та дефіцит підзвітності. Пріоритети фондів можуть більше відображати уподобання донорів, ніж результати місцевих обговорень, а вплив благодійних організацій може розмивати межі між державним і приватним секторами у сфері глобального врядування. Для публічної дипломатії США головним викликом є пошук балансу між стратегічною синергією та повагою до автономії недержавних суб'єктів і демократичної легітимності.

Додатковим механізмом є формування епістемічного порядку денного. Фонди часто фінансують порівняльні набори даних та мережі аналітичних центрів, які визначають, які питання стають видимими та керованими в міжнародному політичному дискурсі. Цей епістемічний вплив може опосередковано підкріплювати нормативне формулювання США, навіть за відсутності явних дипломатичних сигналів. Ефект є тонким, але тривалим: категорії, показники та стандарти оцінки поширюються між інституціями та вкорінюються в практиці управління.

Медіаорганізації історично відігравали центральну роль у публічній дипломатії США – від міжнародного мовлення до комерційних розважальних екосистем. Традиційні наукові дослідження з публічної дипломатії виділяють державне мовлення як інструмент міжнародної комунікації [6]. Проте сучасний вплив на формування наративу стає дедалі гібриднішим: традиційні мовники, редакції, що з самого початку працювали в цифро-

вому середовищі, стрімінгові сервіси та транснаціональні розважальні індустрії співіснують на складних ринках уваги. Зв'язані зі США ЗМІ сприяють глобальному впливу, формуючи інтерпретаційні рамки навколо демократії, інновацій, прав та соціальної мобільності.

Водночас фрагментація ЗМІ, пап'їйна поляризація та підрив довіри ускладнюють ці наслідки. Іноземна аудиторія спостерігає за внутрішніми інформаційними конфліктами і може трактувати їх як ознаки системної слабкості, а не демократичної життєздатності. Крім того, динаміка обурення, що формується на платформах, може посилювати сенсаційний контент за рахунок втрати достовірності. Тому для Державного департаменту співпраця з медіа-акторами є непрямом і часто має скоріше нормативний, а не директивний характер: просування стандартів свободи преси, підтримка безпеки журналістів та сприяння програмам інформаційної стійкості. Вплив тут залежить від здоров'я екосистеми, а не від централізованої дисципліни повідомлень.

Розвиток економіки кріейторів та мереж інфлюенсерів ще більше ускладнює цю ситуацію. Окремі автори контенту можуть швидко формувати транскордонні уявлення, часто без інституційного редакційного контролю. Дипломатична взаємодія з такими суб'єктами може розширити аудиторію серед молодшої вікової групи, але ризик втрати репутації є високим. Стратегічна опора на інфлюенсерів вимагає запобіжних заходів проти дезінформації, опортуністичного брендингу та різких змін у наративі.

Культурна дипломатія залишається одним із найстійкіших каналів привабливості Америки. Музеї, мережі мистецтв, літературні інституції, кінофестивали та музичні програми забезпечують символічні простори взаємодії, де політичні напруження можуть бути частково призупинені. Як зазначають Каммінгс [8] та Арндт [2], культурний обмін може підтримувати комунікацію в періоди стратегічного суперництва, висуваючи на перший план спільні людські переживання.

Культурні інституції США доповнюють офіційну дипломатію шляхом плюралізації наративів: вони відображають не монолітну національну ідентичність, а цілий спектр голосів, включаючи точки зору меншин, діаспори та критичні погляди. Цей плюралізм може зміцнити легітимність, демонструючи відкритість суспільства.

Приклад: глобальна музична дипломатія (Global Music Diplomacy). Ініціативи музичної дипломатії, зокрема програми у сфері джазу, хіп-хопу та міжжанрової співпраці, ілюструють, як недержавні культурні суб'єкти виступають посередниками у політичних наративах. Джазова дипломатія під час «холодної війни» історично пропагувала ідеї творчості та свободи, незважаючи на внутрішні

суперечності [28]. Сучасні програми, що передбачають обмін митцями та майстер-класи, також діють через безпосередню взаємодію, а не політичну аргументацію. Їхня ефективність полягає у спільній творчості та емоційному резонансі, а не в кампаніях переконання. Однак така дипломатія вразлива до проявів лицемірства, коли іноземна аудиторія бачить розбіжність між проголошеними цінностями та політичною практикою (наприклад, щодо расової справедливості, міграції чи військових втручань). Отже, для стабільної довіри необхідна узгодженість політики та цінностей, що виходить за межі культурних виступів.

Сучасна практика культурної дипломатії дедалі більше наголошує на взаємних формах обміну, а не на виставках за кордоном. Спільно організовані виставки та транснаціональні культурні лабораторії дають змогу іноземним учасникам формувати порядок денний та мати значення. Ця взаємність є важливою з аналітичної точки зору: вона зміщує культурну дипломатію від репрезентативного проектування до узгодженої роботи з ідентичністю, зменшуючи асиметрію, яка історично породжувала постколоніальну критику.

Цифрові платформи займають особливе місце, оскільки вони є одночасно і акторами, і інфраструктурою. На відміну від традиційних посередників, платформи керують самою архітектурою комунікації – ранжуванням, модерацією, посиленням, монетизацією та видимістю. Це надає їм квазісуверенний вплив на транснаціональний дискурс [16]. У сфері публічної дипломатії США цифрові платформи дають змогу швидко залучати аудиторію, мобілізувати діаспору, здійснювати кризові комунікації та проводити мережеві кампанії. Цифрові акаунти посольств, проекти віртуального обміну та партнерство з інфлюенсерами можуть значно розширити охоплення аудиторії. Водночас ця ж інфраструктура сприяє маніпуляціям з боку супротивників, поширенню повідомлень за допомогою ботів та дезінформації.

Приклад: Мережі цифрової дипломатії (Digital Diplomacy Networks). Програми цифрової взаємодії, орієнтовані на США, часто базуються на багатосекторальній співпраці між підрозділами Державного департаменту, громадськими технологічними НУО, академічними лабораторіями та платформними компаніями. Їхній успіх залежить не стільки від обсягу контенту, скільки від стійкості мережі: систем перевірки фактів, надійних месенджерів, багатомовної адаптації та глибини місцевих партнерських відносин.

Головною дилемою в сфері управління є залежність. Коли публічна дипломатія залежить від комерційних платформ із непрозорими алгоритмами та глобальними асиметріями в політиці, можливості держави щодо забезпечення дотримання єдиних норм є обмеженими. Відповідно, страте-

гія цифрової дипломатії має включати розуміння механізмів управління платформами, підтримку незалежної громадянської інфраструктури та міцні партнерства з питань інформаційної цілісності.

Іншою стратегічною проблемою є асиметрія даних. Платформи володіють детальними даними про поведінку користувачів, недоступними для більшості державних установ. Цей дисбаланс впливає на оптимізацію кампаній, сегментацію аудиторії та терміни реагування. Без незалежних аналітичних можливостей та прозорих протоколів доступу дипломатичні актори залишаються пасивними щодо показників, визначених платформами. Тому все більшого значення набуває створення партнерств у сфері даних, що становлять суспільний інтерес, та сумісних систем моніторингу.

У кризових ситуаціях, зокрема під час збройних конфліктів, катастроф або політичних потрясінь, рішення модераторів платформ можуть у реальному часі впливати на доступ до інформації, координацію гуманітарної допомоги та легітимність офіційної позиції. Це оперативне значення перетворює управління платформами з технічного питання на ключове дипломатичне завдання.

Мережевий характер публічної дипломатії США можна уявити як діяльність на трьох взаємопов'язаних рівнях. *Мікрорівень* складається з мереж міжособистісної довіри, сформованих завдяки обмінам, професійним спільнотам та культурній співпраці. *Мезорівень* включає організації та партнерства (університети, НУО, ЗМІ та компанії), які інституціоналізують постійну взаємодію. *Макрорівень* охоплює інфраструктурні та нормативні архітектури, включаючи платформи, правові режими та глобальні дискурсивні рамки.

Результати впливу стають помітними, коли ці рівні взаємопідсилюють один одного. Наприклад, учасник програми обміну (мікрорівень) може згодом співпрацювати з місцевою НУО та програмою посольства (мезорівень), діючи в рамках ширшого цифрового інформаційного середовища, сформованого правилами платформи (макрорівень). Якщо між рівнями існує узгодженість, ефект впливу може бути кумулятивним і стійким. Якщо ж рівні не узгоджені, наприклад, сильні міжособистісні зв'язки, але ворожі умови на платформі, вплив може зникнути.

Ця багаторівнева модель допомагає пояснити, чому багато помітних кампаній не дають очікуваних результатів: вони націлені на увагу на макрорівні без достатніх партнерств на мезорівні або побудови довіри на мікрорівні. І навпаки, менш помітні довгострокові програми можуть приносити непропорційно велику стратегічну цінність завдяки зміцненню базової інфраструктури відносин.

Висновки. У цій статті доведено, що публічна дипломатія США має суто мережевий характер і дедалі частіше реалізується у співпраці з недержавними суб'єктами. Університети, НУО, міжнародні фонди, медіаорганізації, культурні інституції, приватні компанії та цифрові платформи – кожен із цих суб'єктів вносить власні ресурси та зв'язки, що формують глобальний вплив США. Ці суб'єкти доповнюють офіційну дипломатію, розширюючи соціальне охоплення, підвищуючи довіру та забезпечуючи взаємодію з конкретних питань у ситуаціях, коли комунікації, зосередженої виключно на державі, недостатньо. Державний департамент залишається важливою інституцією, але його роль еволюціонує від головного мовника до стратегічного координатора у складній системі публічної дипломатії. Вплив у цьому середовищі залежить більше від якості партнерства, інституційної довіри та нормативної узгодженості, ніж від обсягу повідомлень. Приклади з практики освітніх обмінів, культурної та музичної дипломатії, цифрових мереж та державно-приватних партнерств демонструють, що стійкий вплив виникає завдяки тривалим, спільно створеним відносинам.

Теоретично це дослідження поєднує концепції «м'якої сили», мережевої дипломатії, теорії транснаціональних акторів та аналізу мережевого суспільства. З емпіричної точки зору воно підкреслює необхідність порівняльних досліджень взаємозалежності акторів та застосування змішаних методологій, що поєднують якісний аналіз процесів із мережевими даними.

Для майбутніх досліджень особливо перспективними є три напрямки: (1) порівняльний аналіз моделей мережевої публічної дипломатії у великих державах; (2) кількісне картографування міжсекторальних мереж впливу та посередницьких ролей; та (3) нормативна оцінка механізмів підзвітності в дипломатії, опосередкованій платформами. В епоху, що характеризується геополітичною конкуренцією, інформаційною фрагментацією та прискореними технологічними змінами, мережевий характер дипломатії є не опціональною рисою, а структурною умовою. Розуміння цієї умови є надзвичайно важливим як для науковців, так і для практиків, які прагнуть пояснити та сформулювати глобальний вплив у XXI столітті.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Abbott K. W., Genschel P., Snidal D., Zangl B. *International Organizations as Orchestrators*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015. 450 p.
2. Arndt R. T. *The First Resort of Kings: American Cultural Diplomacy in the Twentieth Century*. Washington, DC: Potomac Books, 2005. 602 p.

3. Bjola C., Holmes M. (Eds.) *Digital Diplomacy: Theory and Practice*. London ; New York: Routledge, 2015. 252 p.
4. Castells M. *Communication Power*. Oxford: Oxford University Press, 2009. 600 p.
5. Cowan G., Arsenault A. Moving from Monologue to Dialogue to Collaboration: The Three Layers of Public Diplomacy // *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 616, no. 1. P. 10–30. DOI: 10.1177/0002716207311863.
6. Cull N. J. *The Cold War and the United States Information Agency: American Propaganda and Public Diplomacy, 1945–1989*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 533 p.
7. Cull N. J. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. 62 p.
8. Cummings M. C. *Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey*. Washington, DC: Center for Arts and Culture, 2003. 15 p.
9. Entman R. M. Theorizing Mediated Public Diplomacy: The U.S. Case // *The International Journal of Press/Politics*. 2008. Vol. 13, no. 2, pp. 87–102. DOI: 10.1177/1940161208314657.
10. Gilboa E. Searching for a Theory of Public Diplomacy // *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 616, no. 1. P. 55–77. DOI:10.1177/0002716207312142.
11. Gregory B. *American Public Diplomacy: Enduring Characteristics, Elusive Transformation* // *The Hague Journal of Diplomacy*. 2011. Vol. 6, no. 3-4, pp. 351–372. DOI:10.1163/187119111X604041.
12. Hayden C. *The Rhetoric of Soft Power: Public Diplomacy in Global Contexts*. Lanham: Lexington Books, 2012. 300 p.
13. Hayden C. *Social Media at State: Power, Practice, and Conceptual Limits for U.S. Public Diplomacy* // *Global Media Journal*. 2013. Vol. 9, no. 2. P. 129–143. DOI:10.1177/1742766513479375.
14. Kelley J. R. *The New Diplomacy: Evolution of a Revolution* // *Diplomacy & Statecraft*. 2010. Vol. 21, no. 2. P. 286–305. DOI:10.1080/09592296.2010.482474.
15. Keck M. E., Sikkink K. *Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. Ithaca: Cornell University Press, 1998. 242 p.
16. Manor I. *The Digitalization of Public Diplomacy*. Springer, 2019. 356 p.
17. Mattern J. B. Why 'Soft Power' Isn't So Soft: Representational Force and the Sociolinguistic Construction of Attraction in World Politics // *Millennium: Journal of International Studies*. 2005. Vol. 33, no. 3, pp. 583–612. DOI: 10.1177/03058298050330031601
18. Nye J. S. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: PublicAffairs, 2004. 206 p.
19. Nye J. S. *Public Diplomacy and Soft Power* // *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 616, no. 1. P. 94–109. DOI: 10.1177/0002716207311699.
20. Nye J. S. *The Future of Power*. New York: PublicAffairs, 2011. 300 p.
21. Pamment J. *New Public Diplomacy in the 21st Century: A Comparative Study of Policy and Practice*. London: Routledge, 2014. 184 p.
22. Pamment J., Aggestam K., Olofsson K. *Countering Information Influence Activities: The State of the Art*. MSB, 2018. 137 p.
23. Parmar I. *Foundations of the American Century: The Ford, Carnegie, and Rockefeller Foundations in the Rise of American Power*. New York: Columbia University Press, 2012. 368 p.
24. Risse T. *Transnational Relations and Governance* // In: Carlsnaes W., Risse T., Simmons B. A. (Eds.). *Handbook of International Relations*. 2nd ed. London: Sage, 2013. P. 426–452.
25. Seib P. *Real-Time Diplomacy: Politics and Power in the Social Media Era*. New York: Palgrave Macmillan, 2012. 210 p.
26. Slaughter A.-M. *A New World Order*. Princeton: Princeton University Press, 2004. 368 p.
27. Snow N., Cull N. J. (Eds.). *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. 2nd ed. London: Routledge, 2020. 528 p.
28. Von Eschen P. M. *Satchmo Blows Up the World: Jazz Ambassadors Play the Cold War*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004. 352 p.
29. Zaharna R. S. *Battles to Bridges: U.S. Strategic Communication and Public Diplomacy after 9/11*. Springer, 2010. 233 p.

REFERENCES:

1. Abbott K. W., Genschel P., Snidal D., Zangl B. (2015). *International Organizations as Orchestrators*. Cambridge: Cambridge University Press. 450 p.
2. Arndt R. T. (2005). *The First Resort of Kings: American Cultural Diplomacy in the Twentieth Century*. Washington, DC: Potomac Books. 602 p.
3. Bjola C., Holmes M. (Eds.) (2015). *Digital Diplomacy: Theory and Practice*. London ; New York: Routledge. 252 p.
4. Castells M. (2009). *Communication Power*. Oxford: Oxford University Press. 600 p.
5. Cowan G., Arsenault A. (2008). *Moving from Monologue to Dialogue to Collaboration: The Three Layers of Public Diplomacy* // *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. Vol. 616, no. 1. P. 10–30. DOI:10.1177/0002716207311863.
6. Cull N. J. (2008). *The Cold War and the United States Information Agency: American Propaganda and Public Diplomacy, 1945–1989*. Cambridge: Cambridge University Press, 533 p.
7. Cull N. J. (2009). *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press. 62 p.
8. Cummings M. C. (2003). *Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey*. Washington, DC: Center for Arts and Culture. 15 p.
9. Entman R. M. (2008). *Theorizing Mediated Public Diplomacy: The U.S. Case* // *The International Journal of Press/Politics*. Vol. 13, no. 2, pp. 87–102. DOI: 10.1177/1940161208314657.

10. Gilboa E. (2008). Searching for a Theory of Public Diplomacy // The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science. Vol. 616, no. 1. P. 55–77. DOI:10.1177/0002716207312142.
11. Gregory B. (2011). American Public Diplomacy: Enduring Characteristics, Elusive Transformation // The Hague Journal of Diplomacy. Vol. 6, no. 3-4, pp. 351–372. DOI:10.1163/187119111X604041.
12. Hayden C. (2012). The Rhetoric of Soft Power: Public Diplomacy in Global Contexts. Lanham: Lexington Books. 300 p.
13. Hayden C. (2013). Social Media at State: Power, Practice, and Conceptual Limits for U.S. Public Diplomacy // Global Media Journal. Vol. 9, no. 2. P. 129–143. DOI:10.1177/1742766513479375.
14. Kelley J. R. (2010). The New Diplomacy: Evolution of a Revolution // Diplomacy & Statecraft. Vol. 21, no. 2. P. 286–305. DOI:10.1080/09592296.2010.482474.
15. Keck M. E., Sikkink K. (1998). Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics. Ithaca: Cornell University Press. 242 p.
16. Manor I. (2019). The Digitalization of Public Diplomacy. Springer. 356 p.
17. Mattern J. B. (2005). Why 'Soft Power' Isn't So Soft: Representational Force and the Sociolinguistic Construction of Attraction in World Politics // Millennium: Journal of International Studies. Vol. 33, no. 3, pp. 583–612. DOI:10.1177/03058298050330031601
18. Nye J. S. (2004). Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York: PublicAffairs. 206 p.
19. Nye J. S. (2008). Public Diplomacy and Soft Power // The Annals of the American Academy of Political and Social Science. Vol. 616, no. 1. P. 94–109. DOI:10.1177/0002716207311699.
20. Nye J. S. (2011). The Future of Power. New York: PublicAffairs. 300 p.
21. Pamment J. (2014). New Public Diplomacy in the 21st Century: A Comparative Study of Policy and Practice. London: Routledge. 184 p.
22. Pamment J., Aggestam K., Olofsson K. (2018). Countering Information Influence Activities: The State of the Art. MSB. 137 p.
23. Parmar I. (2012). Foundations of the American Century: The Ford, Carnegie, and Rockefeller Foundations in the Rise of American Power. New York: Columbia University Press. 368 p.
24. Risse T. (2013). Transnational Relations and Governance // In: Carlsnaes W., Risse T., Simmons B. A. (Eds.). Handbook of International Relations. 2nd ed. London: Sage. P. 426–452.
25. Seib P. (2012). Real-Time Diplomacy: Politics and Power in the Social Media Era. New York: Palgrave Macmillan. 210 p.
26. Slaughter A.-M. (2004). A New World Order. Princeton: Princeton University Press. 368 p.
27. Snow N., Cull N. J. (Eds.). (2020). Routledge Handbook of Public Diplomacy. 2nd ed. London: Routledge. 528 p.
28. Von Eschen P. M. (2004). Satchmo Blows Up the World: Jazz Ambassadors Play the Cold War. Cambridge, MA: Harvard University Press. 352 p.
29. Zaharna R. S. (2010). Battles to Bridges: U.S. Strategic Communication and Public Diplomacy after 9/11. Springer. 233 p.

Non-state actors in the US public diplomacy system

Sahanovskyi Ruslan Myronovych

Postgraduate Student at the Department of International Relations and Diplomatic Service

Ivan Franko National University of Lviv
Sichovykh Striltsiv str., 19, Lviv, Ukraine
ORCID: 0009-0004-6389-4731

This article examines the networked nature of US public diplomacy by analysing how non-state actors contribute to the projection, mediation and countering of American global influence. Rather than viewing public diplomacy as a state-centric communication tool carried out exclusively by the US State Department, the article conceptualises it as a multi-level ecosystem in which government institutions, civil society organisations, universities, media actors, charitable foundations, corporations, cultural institutions and digital platforms jointly shape narratives, relationships and reputational outcomes. Methodologically, the article employs qualitative interpretative analysis, a structured comparison of categories of actors and targeted case studies. The material to be studied includes frameworks for educational and cultural exchange, music diplomacy initiatives, digital engagement ecosystems, and public-private partnerships in the field of strategic communication. The research findings indicate that non-state actors are not merely implementers of US policy; they perform constitutive functions by creating legitimacy, translating values across different contexts, and extending reach into social spheres inaccessible to official diplomacy. The article argues that US influence is increasingly shaped within hybrid «state-society» formations, where the outcomes of influence depend not so much on the transmission of messages as on deep-rooted relationships. For academic research, this implies a need to move away from linear «sender-receiver» models in favour of systemic and network-analytical approaches. For policymakers, this means that effectiveness requires coordination capabilities, ethical coherence and pluralistic partnerships, rather than «command and control» communication. These findings are particularly relevant for medium-sized and small states, notably Ukraine, which seek to understand contemporary influence policies within the context of a digital, networked international order.

Key words: United States, public diplomacy, network diplomacy; "soft power," diplomacy, transnational actors, digital diplomacy, global influence.

Дата першого надходження статті до видання: 14.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 21.05.2026